

Euroopan ja maailman historia

Sisällysluettelo

Johdanto

Tervetuloa Euroopan ja maailman historian oppiaineeseen	1
Henkilökunta esittäytyy	2

Tutkimus ja opetus

Kirjojen äärellä	6
Näyttelymedian, museoiden ja kokoelmien historiaa	7
Suomen ja Namibian yhteenkietoutuneet tarinat	8
Tulevaisuusajattelun ja tekniikan historiaa	10
Liikkuvuus	12
Historialliset eläimet	14
Kolonialismin historiaa	15
Kylmä sota ja kulttuuri	16
Historiakulttuuri ja historiapolitiikka	17
13 vuotta Tiedepiiriä	18

Työelämä ja opinnot

Euroopan ja maailman historian maisteriopinnot: valinnanvaraa ja mahdollisuuksia	19
Maisteriopintoja ja elämää valmistumisen tuolla puolen	20
Historioitsija työelämässä - tiedonhallintaa valtionhallinnon ytimessä	21
Matka maisteriksi - sivuaineista uudenlaisia lähestymistapoja graduun	23
Maisteriopinnot Euroopan ja maailman historian oppiaineessa	24
Monia suuntia tulevaisuuteen	25

Toimitus ja taitto:

Miitrei Misukka ja Sanni Vatanen

Painopaikka: Paino-Kaarina Oy, 2024

Tervetuloa Euroopan ja maailman historian oppiaineeseen – tuttujen kesken **Emhiin!**

Emhin opetus ja tutkimus keskittyvät yhtäältä Euroopan historiaan ja toisaalta Euroopan ja muun maailman välisen vuorovaikutuksen historiaan. Teema-, aikakausi- ja aluevalikoimamme on lähes rajaton. Moni meistä tarkastelee historiallisesta näkökulmasta aikamme polttavia ongelmia kuten ympäristökriisiä, kansainvälisiä konflikteja ja eriarvoisuutta polarisoituvassa maailmassa. Tarkastelemme menneisyyttä moninäkökulmaisesti huomioiden ilmiöiden kulttuurisia, taloudellisia, sosiaalisia ja poliittisia ulottuvuuksia.

Vahvimpia alojamme ovat:

- liikkuvuuden ja monikulttuurisuuden historia
- tiedon, tieteen ja tekniikan historia
- ihmisen ja muiden eläinten vuorovaikutus ja monilajinen historia

Tervetuloa menneisyyttä uteliaasti ja ehtymättömällä innolla tarkastelemaan joukkoomme!

toivottaa

Emhin väki

Henkilökunta

esittäytyy

Taina Syrjämaa, professori
Keskityn tällä hetkellä eläinhistoriaan, monilajisuuteen ja kestävyyteen. Muita teemojani ovat mm. edistysuskon, turismin ja näyttelymedian historia, historiallinen tilallisuus, kaupunkihistoria ja Italian historia. Viihdyn erityisesti 1800-luvulla.

Leila Koivunen, professori
Olen kiinnostunut eurooppalaisten Afrikkaa koskevista käsityksistä ja tiedoista 1800-1900-luvulla. Olen tutkinut mm. Afrikan kuvittamista, ”eksoottisten” esineiden keruuta ja esittelyä, Suomi-Namibia-suhdetta sekä suomalaisten suhdetta kolonialismiin.

Janne Tunturi, yliopistonlehtori
Olen yliopistonlehtori ja kirjahistorian dosentti, jonka tutkimukset ovat liittyneet kirjojen lisäksi aatehistoriaan ja historiankirjoituksen oman historiaan 1700-1900-luvuilla.

Pertti Grönholm, yliopistonlehtori

Olen yleisen historian dosentti ja historian yliopistonlehtori. 1900- ja 2000-lukuja koskevat tutkimusteemani ulottuvat historiapolitiikan ja historiakulttuurin tutkimuksesta tekniikan historiaan ja populaarikulttuurin tutkimukseen.

Pia Koivunen, yliopistonlehtori

Olen Euroopan ja maailman historian yliopistonlehtori ja Venäjän historian dosentti. Tutkimus- ja opetusteemoihini kuuluvat Venäjän ja itäisen Euroopan historia, megatapahtumat, kulttuuridiplomatia, kokemushistoria, kylmä sota, urheilun poliittisuus ja muistinpolitiikka.

Johanna Skurnik, akatemiaturkija

Toimin akatemiaturkijana ja olen erikoistunut tiedon ja tieteen historiaan erityisesti maantieteellisen tiedon, karttojen ja kartoittamisen historian kontekstissa sekä kolonialismin, dekolonisaation ja kehitysyhteistyön historian konteksteissa.

Reetta Humalajoki, akatemiaturkija

Olen akatemiaturkija ja tutkin alkuperäiskansojen ja asutuskolonialismin lähistoriaa, erityisesti Pohjois-Amerikassa. Olen kiinnostunut mm. aktivismista ja solidarisuudesta. Johdan myös Koneen säätiön rahoittamaa hanketta kulttuuriseen omimiseen liittyen.

Ranjana Saha, erikoistutkija

I am an MSCA COFUND TIES Fellow and senior researcher at TIAS and Department of European and World History. My research interests include medicine, maternal and child healthcare, decoloniality, British India, exhibitions and transnational histories.

Mikko Toivanen, tutkijatohtori

Olen Suomalaisen Tiedekatemian rahoittama postdoc-tutkija. Erikoisalaani ovat Aasian siirtomaahistoria sekä moderni transimperiaalinen historia. Alkavassa hankkeessani tutkin suomalaisen metsänhoidon historiaa globaalissa kehityksessään.

Salla Tuomivaara, tutkija

Olen taustaltani sosiologi ja tutkinut sosiologian eläinkäsityksiä. Työskentelen hankkeessani *Kun ihminen lakkasi olemasta eläin. Eläin, eläimellisyys ja ihminen-eläin-ero sosiologiassa ja antropologiassa ennen ja jälkeen toisen maailmansodan.*

Hanna Mazheika, tutkijatohtori

I am a historian of the early modern period. My research interests lie in the field of cultural and religious exchanges between Eastern and Western Europe, specifically between the Grand Duchy of Lithuania and Protestant states.

Auvo Kostiainen, emeritusprofessori

Olen emeritusprofessori vuodesta 2014. Jatkan siirtolaisuuden (Pohjois-Amerikka; suomalaiset Venäjällä ja Neuvostoliitossa) sekä matkailun historian tutkimusta. Uusin kirjani on *The Roots of John Morton in Finland. A Study in History and Genetic Genealogy*.

Mikko Myllyntausta, tutkijatohtori

Olen tutkijatohtori ja erikoistunut tutkimuksessani tiedonhistoriaan, eli tiedon tuottamiseen ja liikkumiseen menneisyudessa. Aiheinani olen tutkinut 1800-luvulta niin Tyynenmeren koloniaalista historiaa kuin populaarin tiedon levittämistä Suomessa.

Nora Schuurman, dosentti

Olen yhteiskunnallisen ja kulttuurisen eläintutkimuksen dosentti ja erikoistunut lajienvälisen suhteiden tutkimukseen. Tämänhetkisessä, Koneen Säätiön rahoittamassa hankkeessani tarkastelen metsää monilajisena kotina.

Raita Merivirta, dosentti

Tutkin Suomen ja Namibian yhteistä historiaa ja tiedontuotantoa Koneen Säätiön rahoituksella. Muita tutkimusaiheitani ovat jälki/koloniaalinen kirjallisuus, historiallinen elokuva ja pohjoismainen kolonialismi.

Kirjojen äärellä

Pidämme vanhoista kirjoista ja olemme kiinnostuneita myös uusimpien kirjojen historiasta. Kirjahistoria on kirjallista kulttuuria laajasti tarkasteleva tutkimusala, jossa huomio kiinnittyy niin kirjojen tuottamisen, levittämisen, lukemisen, keräämisen kuin niiden vaikutuksen historiaan. Kirjoja voidaan lähestyä historiantutkimuksessa lukuisista näkökulmista: niissä on kiinnostavaa paitsi niiden sisältö myös käsin kosketeltava materiaalisuus ja lukijoiden niihin jättämät jäljet ja lukemisen merkit. Kirjojen kannet, niiden kuvitus, sidokset ja niihin tehdyt lukijoiden merkinnät voivat kertoa yhtä paljon menneisyydestä kuin varsinaiset tekstit. Myös kirjakokoelmien ja kirjastojen tarinat kertovat kerääjiensä arvoista, intresseistä ja yhteyksistä maailmalle.

Olemme opettaneet kirjahistoriaa viimeisen 20 vuoden aikana useilla kursseilla. Viime vuosikymmenellä organisoimme Turun kaupunginkirjaston 1800–1900-luvun taitteessa kootun ”vanhan kokoelman” tutkimus- ja luetelointihanketta. Kaupunginkirjaston kokoelma on kansainvälinen ja monikielinen kirjojen aarreaitta, josta on iloa vaikkapa graduntekijöille. Nyt suunnittelemme tietosanakirjojen historiaan liittyviä julkaisuja ja hankkeita.

Näyttelymedian, museoiden ja kokoelmien historiaa

Oppiaineen piirissä on monipuolista museoiden, näyttelyiden ja esinekokoelmien historiaan liittyvää tutkimus- ja opetustoimintaa. Olemme kiinnostuneita museoista ja näyttelyistä esille asettamisen mediana, jolla on ollut keskeinen asema tuotettaessa ja esitettäessä monenlaista tietoa. Sekä lyhytkestoiset näyttelyt että pysyvät museot ovat olleet paikkoja, joissa kohtaavat tiede, taide, koulutus, viihde, politiikka ja elinkeinoelämä.

Näyttelyinstituutio on perusolemukseltaan kansalliset rajat ylittävä: näyttelygenret käytännöllinen siirtyvät maasta ja maanosa toiseen, ja näyttelyissä kohtaavat erilaiset ihmiset, aatteet ja esineet, toisinaan keskiössä ovat myös eläimet tai kasvit. Oppiaineessa on tutkittu muun muassa

1600-luvun kuriositeettikabinetteja, 1800-luvun näyttelymedian käytäntöjä, maailmannäyttelyissä ilmenevää edistysuskoa sekä kaukomaiden eksoottisten esineiden päätymistä suomalaiskokoelmiin ja -näyttelyihin.

Kiinalais-afrikkalaisen lähetysnäyttelyn (1911-1912) järjestäjät esittelivät kiinalaisasuja pukeutumalla niihin itse. Museovirasto, Suomen Lähetysseuran kokoelma

Suomen ja Namibian yhteenkietoutuneet

historiat

Suomalaiset lähetystekijät perustivat Owambon alueelle sairaalan ja kouluttivat sairaanhoitajia. Museovirasto, Suomen Lähetysseuran kokoelma.

Oppiaineessa toimii Koneen Säätiön rahoittama tutkimushanke, jossa tarkastellaan Suomi-Namibia-suhteen historiaa. Maantieteellisesti toisistaan kaukaiset ja kulttuurisesti erilliset Suomi ja Namibia muodostavat historiallisesti mielenkiintoisen kombinaation. Suomen Lähetysseura aloitti lähetystyön vuonna 1870 Owambon alueella (tunnettiin tuolloin Ambomana) nykyisessä Pohjois-Namibiassa. Työ on jättänyt vahvat jälkensä alueen kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen kehitykseen. Suomalaisilla oli myös kes-

keinen rooli Namibian itsenäistymisprosessissa 1900-luvun lopulla.

Myös Namibia on ollut Suomelle merkityksellinen. Lähetysseuran pitkäaikaisen työn myötä Suomeen virtasi monenlaista kirjallista ja kuvallista informaatiota sekä esineistöä, jotka muodostivat varhaisen Afrikka-kuvamme pohjan. Owambo oli pitkään suomalaisten parhaiten tuntema Afrikan kolkka.

Tutkimushankkeessa työskentelee tutkijoita sekä Suomesta että Namibiasta. Tutkijoiden erilaiset kulttuuriset taustat ja kielitaidot mahdollistavat yhteenkietoutuneiden historioiden tutkimisen yhteistyössä. Hankkeessa pyritäänkin hyödyntämään rinnakkain esimerkiksi suomenkielisiä arkistoaineistoja ja Namibiassa oshiwambon kielellä tehtäviä haastatteluja, joissa kerätään tietoa namibialaisen kulttuuriperinnön muutoksista ja namibialaisten rinnakkaiselosta suomalaisten kanssa.

Lisätietoja <https://sites.utu.fi/finnam/>

Tulevaisuusajat tekniikan histor

Euroopan ja maailman historian opiaineessa on tutkittu utooppisen ajattelun yhteyksiä eurooppalaisen kulttuurin nostalgiseen menneisyys-suhteeseen, edistysajattelun historiaa sekä ideologioihin sisältyneitä tulevaisuuskäsityksiä esimerkiksi poliittisessa retoriikassa ja historiakertomuksissa. Menneiden kuvitelmien ja toiveiden lisäksi tulevaisuus on läsnä historiantutkimuksessa, koska menneisyyden merkitys liittyy usein oman aikamme tulevaisuutta koskeviin kysymyksiin. Historia voidaan tästä näkökulmasta ymmärtää tulevaisuuteen

ulottuvina kertomuksina ihmisenä olemisesta ja toiminnasta.

Tekniikan kehitys, sen kuvittelu ja ennakointi sekä tulevaisuusajattelu ovat kytkeytyneet toisiinsa vahvasti etenkin länsimaisessa kulttuurissa. Teknisten järjestelmien, laitteiden ja käytäntöjen vaikutus ympäristöömme ja elämäntapaamme on syvä ja laaja-alainen. Media, taide ja populaarikulttuuri ovat ennakoineet ja käsitelleet monia tekniikan mahdollisuuksia ja riskejä kauan ennen kuin monista nykyisistä laitteista ja palveluista on

telun ja riaa

tullut arkeamme. Teknologisen ajattelun ja tekniikan itsensä ohella historian tutkimukselle otollisia tutkimuskohteita ovat mielikuvat, odotukset ja tunteet, joita teknologiaan ja sen vaikutuksiin on aina liittynyt.

Käsitykset ja tunteet heijastavat suhdettamme tekniikkaan, mutta myös vaikuttavat siihen, miten tekniikkaa kehitetään ja omaksutaan. Aihepiiriä on tutkittu projektissa Puhuvat koneet – elektroninen ihmisääni tunteiden ja itseyemmärryksen tulkkina 1960–2020 (Koneen Säätö, 2018–2022), jossa tutkijat keskittyivät ihmistä jäljittele-

vän tekniikan historiaan ja nykyisyyteen. Tutkimushankkeen kotisivut: <http://talkingmachinesproject.wordpress.com/>

Liikkuvuus

Liikkuvuus on Euroopan ja maailman historian oppiaineen keskeistä, pitkäaikaisia tutkimusteemoja ja näkökulmia. Liikkuvuus voidaan ymmärtää monin eri tavoin: se voi olla konkreettista ihmisten, eläinten, tavaroiden ja aatteiden liikettä, mutta myös laajempi näkökulma ja lähtökohta tutkimukselle. Liikkuvuuden näkökulma haastaa käsityksen menneisyyden pysähtyneisyydestä ja korostaa yllirajaisten verkostojen sekä kulttuurisen vuorovaikutuksen merkitystä historiassa. Myös menneisyyden maailma eli jatkuvassa liikkeessä.

Oppiaineessamme liikkuvuutta on tutkittu eri aikoina monenlaisista näkökulmista. Erityisesti suomalais-

ta siirtolaisuutta Pohjois-Amerikkaan on tutkittu vuosikymmenten varrella runsaasti. Tutkijoita ovat kiinnostaneet muun muassa amerikansuomalaisten kulttuurielämä, integraatio ja poliittinen radikalismi. Viimeaikaisessa siirtolaisuustutkimuksessa ovat näkyneet mm. sukupuolen ja rasismien teemat. Oppiaine on ollut uranuurtaja myös matkailun historian tutkimuksessa. Matkailun tutkimus on keskittynyt erityisesti nykyaikaisen matkailun muotojen syntyyn ja eriytymiseen, vierautta koskevien mielikuvien muotoutumiseen sekä virtuaalimatkailuun. Viime vuosina liikkuvuuden näkökulmasta on tarkasteltu paitsi ihmisten myös tiedon, tieteen ja esineiden historiaa. Tutkimuskohteina ovat

olleet esimerkiksi Eurooppaan ja Suomeen tuotujen ”eksoottisten” esineiden kokoelmat, tieteellisen tiedon kerääminen ja kierto, kansainväliset tapahtumat liikkutajina sekä kansainvälisissä verkostoissa, kuten lähetystyössä tai ammattilaisyhteisöissä, liikkuneet suomalaiset. Tutkijat ovat haastaneet käsityksen kansallisvaltiosta tutkimuksen itsestään selvänä viitekehystenä ja pohtineet liikkuvuuden historiaa ylijärjaisistä näkökulmista.

Liikkuvuus näkyy myös opetuksessamme. Opinnäytteissä voi hyödyntää oppiaineen siirtolaisuus- ja matkailututkimuksen ainetlaatuista aineistokokoelmia.

Euroopan ja maailman historian opiskelu antaakin erinomaiset valmiudet esimerkiksi maahanmuutto- ja monikulttuurisuuskysymyksiin liittyvän asiantuntijuuden kehittämiseksi. Siirtolaisuus, kaupungistuminen sekä konfliktien ja ympäristökatastrofien aiheuttama pakolaisuus ovat ajankohtaisia ilmiöitä, jotka muovaavat perusteellisesti maailmaamme. Näiden ilmiöiden historiaa ymmärtäville asiantuntijoille on tulevaisuudessa yhä enemmän tarvetta.

Historialliset eläimet

Eläimet ovat ilmestyneet historiantutkimukseen tuntevinä subjekteina, oman elämänsä keskipisteinä ja aktiivisina toimijoina vasta hiljattain. Historia kuten muutkin tieteet ovat pitkään olleet hyvin ihmiskeskeisiä. Elämä ja yhteisöt ovat kuitenkin väistämättä aina monilajisia koostuen ihmisistä, muista eläimistä, kasveista ja fyysisestä ympäristöstä. Kaikki myös vaikuttavat alati toisiinsa.

Tarkastelemme monilajisen yhteiskunnan kulttuurisia, taloudellisia, ekologisia ja eettisiä kysymyksiä erityisesti 1800-luvulta lähtien. Tutkimme niin lemmikkieläinten, tuotantoeläinten kuin villieläinten historiaa. Historiallisten aineistojen lukeminen toisin ja näkemysten uudelleenarviointi on pitkä prosessi ja vaatii vielä paljon tutkimusta. Historiallista tietoa tarvitaan, jotta voimme käsittää, miten ja miksi nykyiseen ekokatastrofiin on päädytty, ja jotta voimme avata uusia tulevaisuudensuuntia.

Augusta Olsson: Hugo Blankettin perhe, 1898–1900.
Uudenkaupugin museo. Finna.fi.

Kolonialismin historiaa

Kolonialismin tutkimus on noussut viime vuosina uudella tavalla ajankohtaiseksi muun muassa globaalien dekolonisaatiovaatimusten myötä. Suurten imperiumien rinnalla on alettu tutkia myös pienempien toimijoiden, kuten Pohjoismaiden, osallisuutta kolonialismiin. Oppiaineessamme on tutkittu monia britti-imperiumiin liittyviä kolonialismiteemoja, mutta toisaalta myös Venäjän vallan alaisuudessa eläneiden suomalaisten kolonialismikokemuksia. Tutkimuksissa on tarkasteltu muun muassa tiedonmuodostuksen prosesseja, kolonialistista lastenkirjallisuutta, kulttuurisia vuorovaikutustilanteita ja lähetystyön suhdetta kolonialismiin.

Vuonna 2021 julkaistiin oppiaineen piirissä toimitettu Finnish Colonial Encounters -teos, jossa tarkastellaan suomalaisten toimintaa osana eurooppalaisia koloniaalisia hankkeita sekä kolonialismin näkyvyyttä ja vaikutuksia

Suomessa. Kesällä 2024 ilmestyi Suomi-Namibia-suhteen koloniaalisia piirteitä käsittelevä kokoomateos. Kolonialismiaiheet ovat säännöllisesti mukana perustutkinto-opetuksessa, ja järjestämme myös tutkijoille suunnattua kolonialismin historian seminaaria.

Akseli Gallen-Kallelan perhe matkaili siirtomaa-ajan Afrikassa. Valokuvassa taiteilijan vaimo ja tytär. Gallen-Kallelan museo, Flickr.com.

Kylmä sota ja kulttuuri

Kylmä sota on usein nähty yhteiskuntajärjestelmien välisen talouskilpailun ja asevarustelun värittämänä konfliktina. Niiden rinnalle ovat kuitenkin nousut ymmärrys siitä, että konfliktin ytimessä olivat myös arvot, asenteet, uskomukset ja maailmankuvat, joita kulttuurin ja taiteiden avulla välitetään. Kulttuuria ja taiteita hyödynnettiin kylmän sodan taistelussa välineellisesti omien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Valtioiden pyrkimyksiä vaikuttaa toisten maiden kansalaisten mielipiteisiin kulttuurin ja taiteiden keinoin kutsutaan kulttuuridiplomatiaksi. Kulttuuri- ja tiedevaihto-ohjelmia, näyttelyitä, taidekiertueita, juhlia ja tapahtumia hyödynnettiin suhteiden ylläpitoon valtioiden välillä, mutta ne toimivat myös vaikuttamisen välineinä.

Kulttuuridiplomatia nousi tärkeäksi välineeksi etenkin kylmän sodan vuosina, jolloin Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton muodostamat kapitalistinen ja sosialistinen leiri pyrkivät välttämättään suoria aseellisia konflikteja keskenään. Eri-laisten kulttuuritapahtumien, kulttuurin tuotteiden ja kulttuurivaihdon avulla kilpailtiin oman yhteiskuntajärjestelmän paremmuudesta ja yritettiin rakentaa houkuttelevaa imagoa omasta maasta.

Yliopistonlehtori Pia Koivusen johtamassa, Suomen Akatemian rahoittamassa Mission Finland -projektissa tutkittiin vuosina 2020–2024 Yhdysvaltojen, Ison-Britannian, Neuvostoliiton ja niiden liittolaisten Suomeen kohdistamaa kulttuuridiplomatiata ja propagandaa kylmän sodan vuosina 1945–1991. Projektissa vertailtiin, kuinka eri maat pyrkivät vaikuttamaan suomalaisten mieliin ja sydämiin, millaisia kulttuuritapahtumia ne Suomeen toivat ja kuinka suomalaiset vastaanottivat idän ja lännen vaikutusyritykset.

<https://missionfinland.utu.fi/>

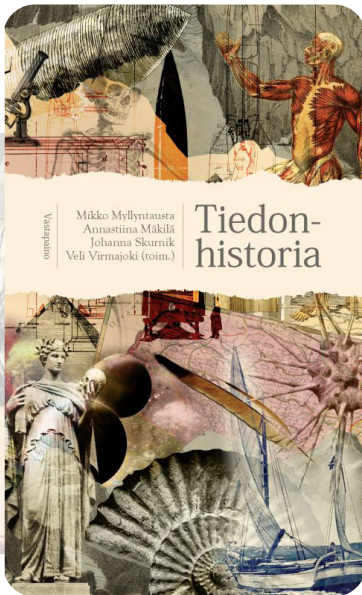
Historiakulttuuri ja historiapolitiikka

Historiakulttuuri tarkoittaa sitä, miten historiallinen tieto ja historialliset kertomukset ovat osa yhteiskuntaa niin politiikan, työn, harrastusten, viihteen, taiteen, median ja koulutuksen kautta. Historiapolitiikka puolestaan tarkoittaa historiallisen tiedon käyttöä ja tutkimuksen ohjailua poliittisissa tarkoituksissa.

Historialliset kertomukset sekä legendat, kuvat ja symbolit ovat yhteisöille tärkeitä kulttuurisia työkaluja. Ne ovat tärkeitä niin modernille kansallisvaltiolle, niiden muodostamille ylirajaisille yhteisöille, kuin valtioiden sisällä paikkaansa etsiville vähemmistöillekin. Historiallisten kertomusten avulla ihmiset ja yhteisöt rakentavat ja ylläpitävät identiteettiä, jonka tärkeimpiä ulottuvuuksia on jaettu käsitys yhteisön menneisyydestä. Historian uskotaan vastaavan esimerkiksi kysymyksiin "keitä me olemme", "millaisia me olemme", "mistä me tulemme" ja "mihin me olemme menossa".

Yhteisöjen itselleen rakentamat kertomukset luovat paitsi yhteenkuuluvuutta ja identiteettiä, myös rajoja ja ulossulkevia näkökulmia. Ristiriita näkyy esimerkiksi kansakuntien ja ryhmien keskinäisissä historiakiistoissa, joissa historiaa käytetään vaikkapa toisen osapuolen syylistämiseen.

Niin historiakulttuuria kuin historiapolitiikkaa on tutkittu pitkään Euroopan ja maailman historian oppiaineessa, tutkimuksen aihepiirien vaihdellessa kulttuurisesta muistamisesta, esimerkkeinä nostalgian tutkimus ja muistomerkki-kiistat, historian ja politiikan kytköksiin, esimerkkinä ideologisoitu historiankirjoitus Neuvostoliitossa.

Vastuu

Mikko Myllyntausta
Annastina Mäkilä
Johanna Skurnik
Veli Viemajoki (toim.)

Tiedon- historia

13 vuotta Tiedepiiriä

Tiedepiirissä ollaan kiinnostuneita esimerkiksi tiedon historiasta. Tätä teemaa käsitellään vuonna 2023 julkaistussa teoksessa *Tiedonhistoria*.

Tiedepiiri-tutkimusryhmä on kokoontunut jo vuodesta 2012 alkaen. Eri alojen tutkijoiden lisäksi mukana on ollut myös opiskelijoita. Tapaamisemme ovat olleet hauskoja: olemme lukeneet opinnäytteiden käsikirjoituksia, käyneet tutustumiskäynneillä, puhuneet vaikeista teoreettisista kysymyksistä ja päätyneet piknikille. Olemme myös järjestäneet tieteen ja tiedon historiaan liittyviä luentokursseja, opetusvierailuja ja seminaareja sekä tehneet yhteistyötä monien eri alojen tutkijoiden kanssa.

Nykyisin Tiedepiirin aloina ovat tieteen, tiedon ja tekniikan historiat. Samat teemat näkyvät historian aineopinnoissa. Niistä on helppo jatkaa Euroopan ja maailman historian syventäviin opintoihin, joita voi suorittaa osallistumalla piirin toimintaan. Olemme kiinnostuneita niin tiedon muotoutumisen prosesseista kuin maailmankuvien historiasta. Tarkastelemalla sitä, millaisin periaattein tietoa on hankittu ja tiedettä on tutkittu eri aikoina, voimme ymmärtää, kuinka erilaisia tietorakenteita vakiinnutettiin ja haastettiin.

Mikäli tarvitset tieteen, tiedon tai tekniikan historian asiantuntijaa, autamme mielellämme. Suosittelemme käymään ensiksi sivuillamme:

<https://blogit.utu.fi/tiedepiiri/>

Joonas Läpikivi

Euroopan ja maailman historian maisteriopinnot: valinnanvaraa ja mahdollisuuksia

Euroopan ja maailman historia oli itselleni luonnollinen valinta pääaineeksi, sillä omat mielenkiinnon kohteeni vaihtelevat laidasta laitaan. Oppiaineen tarjoamat laajat perspektiivit eri ilmiöihin palvelevat mainiosti omia opintojani. Siltikin, vaikka ollaan tekemisissä laajojen aiheiden parissa, löytyy Euroopan ja maailman historian kurssitarjonnasta myös valinnanvaraa omien mielenkiinnon kohteiden mukaan. Tätä edistää henkilökunnan erilaiset erikoistumiset, josta on paljon hyötyä graduseminaarissa.

Mahdollisuuksia on myös kohdata täysin uusia aiheita ja teemoja, kuten itselleni kävi. Liikkuvuus ja monikulttuurisuus -kurssi avasi minulle tuoreen näkökulman ajatella menneisyyttä ylijarjaisesti tai transnationaalisesti. Kurssin materiaalien pohjalta päätinkin tehdä oman graduni Hollannin Itä-Intian kauppakomppaniasta kyseisistä näkökulmista käsin. Siinä yhdistyy osuvalla tavalla niin Euroopan kuin maailman historiaa.

Sara Lenkkeri

Maisteriopintoja ja elämää valmistumisen tuolla puolen

Suoritin maisteriopintoni oppiaineessa vuosina 2021–2023. Fokukseni opinnoissa oli ympäristöä ja politiikkaa koskevissa teemoissa. Sivuaineinani olivat psykologia ja sosiaalitieteet, ja opiskelin myös saksan kieli- ja viestintäopintoja. Toimin lisäksi järjestöaktiivina Kriitikissä ja Humanitaassa. Opintojen lopulla suoritin harjoittelun ammattijärjestö Specia - Asiantuntijat ja esihenkilöt ry:llä. Tehtäviini kuului esimerkiksi kyselytutkimuksen toteutus ja opiskelijoiden työelämäoppaiden koonti. Työtehtävissä tarvitsin muun muassa luovuutta, suurien kokonaisuuksien hallintaa, kriittistä ajattelua, tiedonhakutaitoja ja kykyä tehdä eettisesti tutkimusta. Harjoittelussa pääsin konkreettisesti hyödyntämään näitä erilaisia, opinnoista kertyneitä taitoja. Samalla kasvatin ammatillista itseluottamusta, jota tarvitaan etenkin työhaussa.

"Työtehtävissä tarvitsin muun muassa luovuutta, suurien kokonaisuuksien hallintaa, kriittistä ajattelua, tiedonhakutaitoja ja kykyä tehdä eettisesti tutkimusta"

Työmarkkinoilla on ollut tuulista, ja sain tovin etsiä työpaikkaa. Työhaun ohessa kävin työvalmennuksessa saamassa vinkkejä työnhakuun, ja tein täydentäviä opintoja markkinoinnin ja viestinnän parista. Lopulta sinnikkyys palkittiin, ja sijaisen paikka lohkesi Puolustusvoimista hallinnollisten tehtävien ääreltä. Työuran alussa voikin olla haasteita löytää töitä, mutta sinnikkyydellä ja oman osaamisen rohkealla sanoittamisella pääsee pitkälle. Meidän humanistien monipuoliselle osaamiselle on tarvetta työelämässä, ja koen tutkinnon antaneen hyvät eväät monenlaisiin tehtäviin.

Samuli Oksanen

Historioitsija työelämässä – tiedonhallintaa valtionhallinnon ytimessä

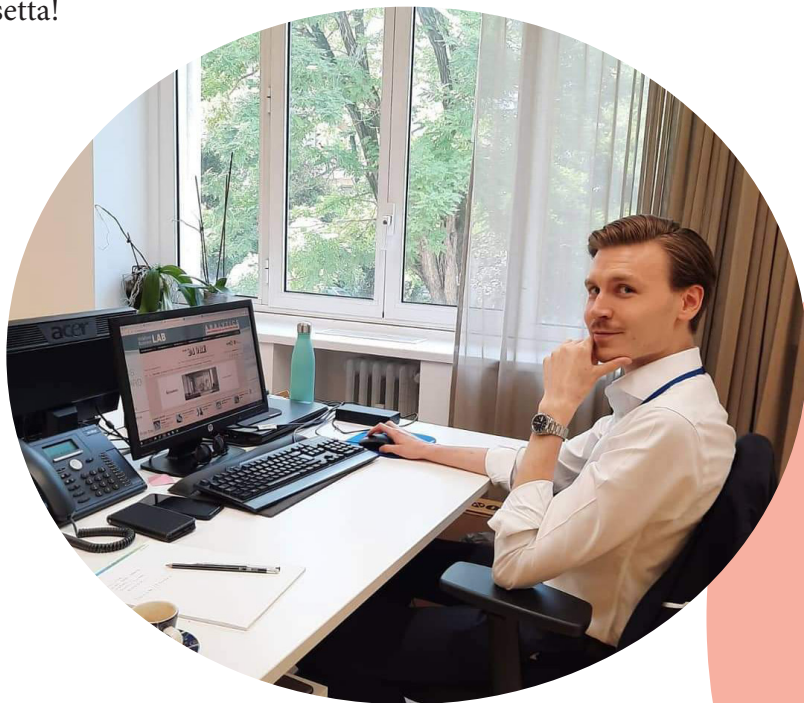
Valmistuin maisteriksi Euroopan ja maailman historian oppiaineesta heinäkuussa 2022. Seitsenvuotisen opintotaipaleeni aikana ehdin pääaineeni ohessa opiskella muun muassa valtio-oppia, poliittista historiaa sekä italian ja ranskan kieliä. Mukaan mahtui myös muutama kurssi tietojenkäsittelytieteistä sekä taloustieteestä. Valtaosa samaa opiskelupolkua kulkeneista kollegoistani oli työllistynyt valtionhallinnon palvelukseen, eikä omasta työpolustanikaan toistaiseksi muodostunut poikkeusta. Tammikuussa 2023 aloitin työt Valtioneuvoston kanslian tiedonhallintayksikössä, jossa työskentelen EU-asiakirjahallinnon parissa. Toimenkuvaani sisältyy monenkirjavia tehtäviä sähköisestä asiakirjahallinnosta asiakaspalveluun sekä kouluttamistehtäviin.

"Työelämässä olen varsin nopeasti saanut huomata, miten mainiot valmiudet historian tutkinto antaa esimerkiksi valtionhallinnossa toimimiseen, ja yhteiskunnalliseen vaikuttamistyöhön."

Kanslian toimialueeseen kuuluvat niin hallitusohjelman toimeenpanon valvonta, valtioneuvoston johtamiseen liittyvät tehtävät, kuin myös Suomen EU-politiikan koordinointi. Oma työnkuvani liittyy EU-asioiden kentälle, ja unionin toiminta, erityisesti päätöksenteon ja sen valmistelujen osalta, on tullut varsin tutuksi. Historian alumnin näkökulmasta todettakoon, että työskentely Valtioneuvoston linnan kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä, Senaatintorin laidalla, tuntuu harvinaiselta etuoikeudelta. Linnan käytävillä kävellessä historia on alati läsnä, mistä kaikkein konkreettisim todiste lienee Eugen Schaumanin muistolaatta eräässä linnan portaikoista.

Työelämässä olen varsin nopeasti saanut huomata, miten mainiot valmiudet historian tutkinto antaa esimerkiksi valtionhallinnossa toimimiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamistyöhön. Kollegoistani varmasti yli puolella on maisterin tutkinto historian alalta, loppuilla valtiotieteistä. Koen, että erityisesti Euroopan ja maailman historian kansainvälinen näkökulma laaja-alaisella lähestymistavallaan on antanut minulle erinomaiset valmiudet tarkastella globaalin maailman toimintaa. Historian opinnot auttavat hahmottamaan laaja-alaisia asiakokonaisuuksia, tietomassojen analysointia, sekä kriittistä tiedonarviointia erittäin yksityiskohtaisesti ja ammattimaisesti.

Opintojeni aikana pääsin myös hyödyntämään kielitaitoani, pro gradu -tutkielmani lähdeaineiston ollessa pitkälti italialaisia sanomalehtikirjoituksia. Kaikki nämä ovat arvokkaita työelämätaitoja, joita saan hyödyntää tehtävissäni päivittäin. Mitä tulee yhteiskunnallisten toimintamekanismien ja rakenteiden hahmottamiseen ja analysointiin, on historioitsijoilla myös vahvuutenaan kyky katsoa menneisyyden nykyisyyden ja tulevaisuuden lisäksi, kuten entinen esihenkilöni Suomen Rooman-suurlähetystöstä asian joskus muotoili. Jos juuri sinua kiinnostavat työtehtävät, joissa kansainvälisten näkökulmien ja globaalin maailman yhteiskuntarakenteiden ymmärtäminen on arvokasta, suosittelen Euroopan ja maailman historian opintoja lämmöllä ja varauksetta!

Matka maisteriksi - sivuaineista uudenlaisia lähestymistapoja graduun

Opintoni Turun yliopiston historian laitoksella lähtivät käyntiin vuonna 2017, ja kandidiksi valmistumisen jälkeen maisterivaihe odotti kulman takana. Opiskeluissa olin aiemmin keskittynyt muun muassa kansainvälisiin suhteisiin ja Pohjois-Amerikan tutkimukseen, mutta erityisesti maisteriopintojen aikana koen todella löytäneeni oman akateemisen polkuni. Tähän vaikuttivat varsinkin sukupuolentutkimuksen sivuaineopinnot, jotka tarjosivat itselleni uudenlaisia näkökulmia opintoihin.

Maisterivaiheessa pääsin syventymään juuri niihin teemoihin, joista olin eniten kiinnostunut: maahanmuuttoon ja queer-näkökulmiin sekä varsinkin näiden risteymiin kokemustasolla. Nämä kokonaisuudet sain lopulta myös yhdistettyä pro gradu -tutkielmaani, jossa käsitelin queerien amerikkankuubalaisten ja -kiinalaisten kokemuksia häpeästä ja häpeämättömyydestä sarjakuvaromaaneja tarkastelemalla.

Itse aiheen valinta, lähdeaineiston etsintä ja teoreettisen viitekehyksen muodostaminen vaativat paljon suunnittelua ja veivät aikaa, mutta lopputuloksena oli innovatiivinen tutkielma, jossa haastoin itseäni akateemisesti. Esimerkiksi sarjakuvaromaaneihin tutustuminen osoittautui todella mielenkiintoiseksi prosessiksi, johon sain tukea myös Turun yliopiston sarjakuva-tutkimuksen asiantuntijoilta. Maisterivaiheeseen ja tutkielman kirjoittamiseen kuului haasteita, mutta ennen kaikkea pidän tätä oppimisen matkaa erittäin palkitsevana kokemuksena. Keväällä 2024 sain ilokseni kuulla tulleetni valituksi vuoden 2023 humanistimaisteriksi.

Maisteriopinnot

Euroopan ja maailman historian oppiaineessa

Maisteriopinnot (120 op) koostuvat Euroopan ja maailman historian syventävistä opinnoista (80 op) ja vapaista sivuaineopinnoista (40 op). Euroopan ja maailman historian opinnot suuntautuvat vahvasti kansainvälisyyteen. Ne tukevat monipuolista yleissivistystä ja kehittymistä asiantuntijaksi, joka osaa tarkastella maailmaa avarakatseisesti ja arvioida kriittisesti tietoa, uskomuksia ja arvoja. Monipuolinen kansainvälisten ilmiöiden historian tuntemus tukee työllistymistä asiantuntijatehtäviin sekä kotimaassa että ulkomailla, niin yksityisellä kuin julkisellakin sektorilla.

Maisterivaiheen opintoihin kuluu yleensä kaksi vuotta. Ensimmäisen syksyn aloittaa orientaatiokurssi ja keväällä maisteritutoriaali johdattelee gradutyöhön. Toisena vuonna keskitytään gradun tekemiseen, mitä rytmittää samanaikainen maisteriseminaari. Opintoihin kuuluu myös gradua tukevia teoreettisia ja menetelmällisiä opintoja sekä temaattisia erikoistumisopintoja. Osa opinnoista on itsenäisiä ja niitä voi suorittaa oman aikataulutuksen mukaan vaikkapa kesäopintoina. Osan voi halutessaan suorittaa kursseilla. Tarjolla on esimerkiksi tutkimusmenetelmiin liittyvää opetusta sekä oppiaineen temaattisiin vahvuusalueisiin liittyviä vaihtuvia luento- ja harjoituskursseja.

Monia suuntia tulevaisuuteen

Euroopan ja maailman historian pääaineopintojen ohessa voit valmistua lukion tai yläkoulun opettajaksi tai asiantuntijaksi museo- tai arkistoalalle. Monet meiltä valmistuneet työskentelevät esimerkiksi valtionhallinnossa, kansainvälisissä tai kotimaisissa järjestöissä, sekä tiedottajana tai toimittajana.

Oppiaineemme kouluttaa myös tohtoreita historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen tohtoriohjelma Junon kautta. Tohtoriohjelma tarjoaa korkeatasoista, kansainvälistä tutkijakoulutusta. Ohjaamme sinua väitöskirjatyösi edistämisessä sekä tuemme verkostoitumistasi tiedeyhteisöön.

Tohtoriksi valmistumisen jälkeen kykenet itsenäiseen, uutta, kriittistä tieteellistä tietoa tuottavaan ja hyvän tieteellisen käytännön periaatteita noudattavaan tutkimustyöhön. Tieteellisen työn toteuttamisen ohella saat valmiuksia tutkija-opettajan uralle, vaativiin asiantuntijatehtäviin, akateemisten verkostojen ylläpitämiseen ja kansainväliseen tieteelliseen julkaisutoimintaan.

Turun yliopistossa haku tohtorikoulutukseen järjestetään kahdesti vuodessa: syksyllä ja keväällä.

Hakuajat jatkokoulutukseen sekä muuta lisätietoa löydät osoitteesta: <https://www.utu.fi/fi/opiskelijaksi/historian-kulttuurin-ja-taiteiden-tutkimuksen-tohtoriohjelma>

Euroopan ja maailman historia

Postiosoite:

Euroopan ja maailman historia

20014 Turun yliopisto

Käyntiosoite:

Arcanuminkuja 1, Turku

Arcanum

@euroopanjamaailmanhistoria

Euroopan ja maailman historia -
Turun yliopisto

TURUN
YLIOPISTO